

MOTION

Sociala villkor vid kommunala tjänsteupphandlingar

Sedan länge har det stått klart att offentliga upphandlare kan ställa kvalitetskrav på de företag som levererar tjänster till stat, kommuner och landsting

EU:s upphandlingsdirektiv och Lagen om Offentlig Upphandling, LOU, ger goda möjligheter att skriva in exempelvis miljökrav och olika tekniska specifikationer i upphandlingsunderlagen och därmed säkra tjänster med hög kvalitet. Den ordningen har i sin tur gynnat medborgarna och företag som haft ambitionen att utveckla sina tjänster.

Dessa kvalitetskrav är numera en självklarhet i all offentlig upphandling.

Därför framstår det som märkligt att det är ovanligt att de offentliga upphandlingsunderlagen ställer krav på att de anlitade företagen erbjuder sina anställda anständiga anställningsvillkor i enlighet med gällande kollektivavtal. Den bristen har bidragit till att rena fiffelföretag har fått stora offentliga uppdrag av den enkla anledningen att de lagt så låga bud att seriösa företag med kollektivavtal, inte har kunnat konkurrera.

Den ordningen har missgynnat seriösa företag och har bidragit till att kommuninvånare går miste om bra arbetstillfällen.

Underlåtenhet kan delvis förklaras av att det funnits oklarheter kring vilka sociala krav en offentlig upphandlare kan ställa. Redan innan EU modifierade sitt upphandlingsdirektiv stod det dock klart att stat, kommuner och landsting har laglig rätt att ställa krav på "kollektivavtalsenliga villkor" i anlitade företag.

Sedan dess har upphandlingsdirektivets sociala inriktning förstärkts och regeringen skriver om LOU, så att den underlättar socialklausuler i enlighet med EU-direktivet. Enligt planerna lägger regeringen en proposition i vår där det finns uttalade krav på att exempelvis kommuner ska ställa krav på "villkor i enlighet med kollektivavtal" i sina upphandlingsunderlag.

En ny myndighet, Upphandlingsmyndigheten, har fått uppdraget att hjälpa kommuner och landsting att tillämpa regelverket. Ett första pilotprojekt handlar om att säkra avtalsenliga villkor i taxi där de offentliga upphandlingarna, under 20 år, snarare har bidragit till försämrade anställningsvillkor, än hjälpt till att sanera marknaden för en hårt sargad bransch.

Mot den bakgrunden hemställer vi att Gävle Kommun börjar arbeta i den kommande lagstiftningens anda och bygger upp en organisation som utformar krav på kollektivavtalsenliga villkor vid tjänsteupphandlingar där det finns risk för underbudskonkurrens med stöd av undermåliga anställningsvillkor.

För att regelverket ska få fullt genomslag krävs det dessutom att kommunen utvecklar en organisation som kontrollerar att företagen lever upp till de krav som den har förbundit sig att följa.

Vi hemställer:

Att Gävle kommun agerar för att det införs krav på kollektivavtalsenliga villkor i de kommunala tjänsteupphandlingarna.

Att Gävle kommun, i samverkan med berörda fack och arbetsgivarorganisationer, utvecklar en organisation som kan kontrollera att anlitade företag lever upp till de sociala kraven och övriga villkor som man träffat avtal om.

Hans Wahlström Socialdemokraterna